

Xuân Diệu

Thư Tình, Mùa Thu

Đây là tám bức thư tình của một người trẻ gửi cho một người trẻ. Đây, bạn đọc! hôm nay mùa thu đã rõ rồi đấy. Tôi biết lòng bạn run run lạnh lạnh, nho nhỏ ngân nga vì hơi heo may. Tám bức thư tình. Một kho ấm áp! Bạn đừng ngại thẳng quá. Những bức thư hờn như thế, bỏ quên trong ngăn kéo, ta bắt được tội gì không xem? Đây tôi đọc cho bạn nghe, —hay là tôi chép lại.

Ừ, xem, ta xem đi. Ngoài kia mưa bay mảnh khảnh dịu dàng, chẳng biết là mưa hay là sương nữa... Còn gì thú hơn xem bức thư tình, tay nhẹ nhẹ nâng như không dám cầm mạnh, sợ dập nát chữ của người yêu dấu! Ồ! đọc những lời hò hẹn tiêu tao, trong khi Mùa-Êm-Ái đưa mây, quạt gió ngoài trời! Ồ! buông mình vương vít trong lưới chỉ của lời tơ, thấy mình là một con chim si vui lòng bị nhốt trong lồng tình ái, và nghe mình đập cánh du dương trong vòng giam hãm, và ngoài xa, ngoài rộng, đất trời cũng lịm trong lồng mùa thu...

Đọc thư tình! Trong mùa thu! để thấy ngón tay cảm động như đàn trên phím giấy, để nghe những chữ những tiếng mở ra như những hộp đựng ngọc, hé ra như những cánh môi. Một làn gió nhỏ đến từ chân trời xa xôi, thổi mơn man vào giấy: thế là tai ta, đã chờ sẵn,

vội vàng nhằm tưởng giọng nói thân yêu. Ôi một bức thư tình!
Thế mà đây chúng ta có những tám bức. Giấy mỏng như cánh
chuồn chuồn. Hương nhẹ như rất xưa. Hẳn là của một chàng trai
nào mười tám xuân xanh, hai chân cao, cái đầu thẳng, trái tim non
ở trong ngực mới, cảm mùa thu. Cảm tình yêu đương, và thấy thu
về, lòng đòi yêu mến. Chàng ta đã đan lời rất dịu: những bút tích
ấy hôm nay lạc vào tay ta. Của ai? Của bạn chứ còn của ai nữa!
Bạn hãy thử dim mắt, ngó vào bên trong và đọc thầm những bức
thư sẵn có trong lòng bạn: bạn sẽ thấy cũng bấy nhiêu chữ và bấy
nhiều tình.

Bạn ơi, nghiêng đầu bạn bên đầu tôi, ta cùng đọc những bức yêu
đương mà tình cò nhạt được. Cứ cho mùa thu làm dáng ngoài kia;
chốc nữa, khi đọc xong, ta sẽ lau một khung kính mờ và nhìn ra
trời đất. Bấy giờ mùa thu sẽ càng ý nhị hơn nữa, đến bên vai ta nhẹ
nhẹ ôm..

I

Cái “thư” lần đầu.

*Sợ sệt và ngại ngùng như sẽ có một điều không hay xảy đến vì sự
bạo gan.*

Bước đầu sẽ dẫn tới đâu?

Ước gì dẫn tới... lòng của bạn!

xXx

Ba hôm,—bốn hôm chứ—bốn hôm không thấy Chi, sao mà dài ghê quá. Chỉ có cho tôi nói rằng nhớ Chi vô cùng không? Tôi muốn đến Chi, nhưng sợ mất thì giờ của Chi. Và không dám làm một tấm lòng tốt.

xXx

Chi đẹp quá.

Sáng như tuổi trẻ.

Sáng như mặt trời.

Và khi ngó mặt trời người ta quáng mắt, tối mắt đi. Người ta không trông thấy gì nữa.

Trừ ra cảm giác của sự rực rỡ, và cảm tình của lòng mến yêu.

xXx

Giấu sự giàu có về tiền tài, việc ấy còn dễ.

Chứ giấu sự giàu có của lòng ta, sự ấy làm sao được? Nhất là khi ta thấy luyện ái một người, tự nhiên lòng ta đầy tràn hân hoan và cũng tối tăm lo ngại.

Tôi không thể giấu...

Xin Chi hãy trông...

xXx

Trước hết, hãy trông sự buồn cười của bức thư trao bằng tay, sau bao do dự.

Và hãy trông nguồn rung động mới, xui lòng Tịnh sống nhiều lên, cũng như ngực Tịnh thở hăng lên.

*Và hãy trông, nhất là hãy trông mùa thu mới tới, chứa đầy nhớ
nhung;*

*Và sau cùng, nếu Chi không yêu Tịnh, thì hãy xem như chưa hề có
tờ giấy này.*

II

Cái “thư” số hai.

Viết trước khi xa nhau, dầu chỉ là trong hai mươi hôm.

*Để nghe lòng tôi bịn rịn rất dịu dàng, vì có những sợi giây bắt đầu
vương buộc.*

xXx

*Ồ! làm sao nói được những cảnh yêu pháp phối nhẹ nhàng trong
lòng Tịnh!*

Mà nói làm chi?

*Chỉ im nghe sự cảm thông chảy từ lòng Tịnh sang lòng Chi, theo
một dòng suối vô hình.*

xXx

Hai mươi hôm, Chi thân yêu của lòng Tịnh!

*Hơn nửa tháng, có phải là ít đâu! Ngàn ấy thì giờ cũng đủ để
người ta đi vòng quanh thế giới.*

*Và vòng quanh trái tim của một bạn yêu, chắc cần ít thời giờ hơn,
—nếu hai bên đồng nặng tình cảm với nhau.*

*Trong bấy nhiêu ngày ở xa Chi, Tịnh cầu mong cho kỷ niệm của
Tịnh được vòng quanh lòng Chi, ít nữa là hai mươi lần.*

Và hai mươi lần, Tịnh sẽ tưởng tượng làm giấc chiêm bao...

III

Xa Hà Nội rồi.

Không gần Chi nữa...

“Dịp may hiếm có” để gửi thư cho Chi một cách đường hoàng, viện cớ rằng Chi đang ở Bắc, và Tịnh đã về Nam.

Nhưng cũng là một dịp để tha hồ nhớ.

xXx

Chiều ở đây đẹp lắm!

Có tiếng sóng đến gần nhà.

Có gió vào trong phòng, và có mùa thu giăng màn trước cửa sổ.

Biển đã bắt đầu đổi tiếng, sóng thu đã reo lên.

Thành phố nhỏ của Tịnh nằm trên một lưỡi cát dài.

xXx

Trời muốn lạnh, Chi có nghe chăng?

Nếu không gặp nhau, ta chịu sao nổi những ngày buồn sắp tới?

Gió thu lén vào lòng người rất giỏi; che kín áo cũng chẳng ăn thua gì. Nhưng tình yêu lén vào lòng người lại còn giỏi hơn gió thu. Và bây giờ thì thực ảm.

Mà lắm khi tình yêu chẳng thém lén vào đâu! Nàng công chúa ấy vào trong cung của ta theo cửa Ngọ Môn, đi rất thẳng đường, và cửa nào cũng không dám cưỡng lại.

xXx

*Trong cung lòng anh,
Có ngôi vàng quý;
Em là hoàng hậu,
Anh chẳng dám làm vua...*

IV

*Mấy chiếc thuyền nằm im trong vũng mới buồn bã làm sao!
Có cái gì rất thu trong cảnh nước và thuyền yên lặng.
Trời êm như hồ.
Én nhỏ như mũi kim.
Mây biếc và xa như những mảnh núi bỗng đứng biết bay!
Mặt trời hiền hậu như một tấm gương đã cũ
Chiều thu... Chiều thu...*

xXx

*Tịnh được hưởng cả cái xa xôi của sự cách xa.
Biết rằng ta yêu nhau nên bằng lòng xa cách.
Cũng như lùi lại đằng sau để thấy một bức tranh đẹp hơn và rõ
hơn lên.
Tịnh ở xa để thấy ái tình nổi bật từng nét yêu đương.
Gửi Chi nỗi niềm nhớ nhung trông ngóng.
Mênh mông như chân trời này đến chân trời kia.*

V

Một trận gió tới đột nhiên, và từ ấy, mưa xuống không dứt.

Chiều qua đến nay, lòng ngập trong mưa...

Thư này mang đến cho Chi một nỗi lạnh lòng run rẩy,—của trời đất thì ít, của lòng Tịnh thì nhiều.

A, thương nhớ nào đâu bay qua với mây, hùa theo với gió, thương nhớ nào đâu vơ vẩn với trời như những con chim lạc, rủ nhau tìm vào chỗ trong lòng anh?

Ba cái thư, mười hai ngày rồi.

Chỉ còn ba hôm nữa, ba hôm!

Tịnh không ở được đến hai mươi ngày; trời ơi, ngựa chạy nơi ngực anh đây!

Tịnh chỉ ở nửa tháng.

Lòng Tịnh gấp ra nhìn Chi một chút, nhiều chút mê mê, mê mê...

xXx

Nếu có thể đẩy thì giờ cho nó chạy nhanh lên nữa!

Ồ, gặp Chi, ngó Chi, chứa hai tròng mắt đầy em!

Trái tim chồm lên như con ngựa sắp chạy thi,—gớm, sao mà gió lạnh thế!

Chi ơi, Chi ơi, Chi ơi...

Tịnh đây!

VI

Thôi chết rồi, Chi đi chơi xa chưa về.

Em Chi, Tịnh vội ra để thấy em, sao em lại đi vắng? Anh nhớ em nhiều quá. Anh gấp ra để được nhìn em.

Tàu đến ban chiều. Anh chờ đến tối. Chiêm bao mộng mị. Anh chờ đến sáng. Rồi anh chờ đến trưa. Và bây giờ trời đã chiều.

Chi ơi, đi mau về đây với anh!

VII

Ồ! Chi của tôi, của tôi!

Nhớ nhá, chiều nay chúng ta bơi thuyền.

Ta sẽ cho mái chèo vào giữa lá sen, và nói;

“Đây là những lá sen,

“Đã rách vì không còn mùa hè;

“Hồi mùa thu yêu dấu!

Chúng ta sẽ chấp lá sen tàn, may áo rét và mặc cho người.”

xXx

Cửa sổ nhà em khép lại như những mí mắt buồn ngủ.

Lỗi của gió, của mưa, của mù.

Anh cứ đi qua luôn, ngừng lại một chút, rồi thẳng đường đi...

Lỗi của đôi chân không biết trái lệnh lòng yêu sai khiến.

xXx

Mùa thu! Mùa thu! Ai không nghe, như chàng trai kia, tiếng kêu

vời vợi của không khí? Ai không run nổi hàn của tâm lý trước khi run nổi rét của da thịt? Lạnh lùng sắp tới, lòng ai không rộng thêm, bỗng dưng có một khoảng trống cứ to dần. Ai không cần góp nhiều tình, thực nhiều tình, như người ta cất sẵn than củi để phòng mưa gió?

Bức thư tình trong mùa thu, ai sẽ viết cho tôi, cho cô, cho anh, cho bạn? Ai cũng vậy, hễ mùa thu đến là cần thiết rất nhiều âu yếm, như trong ngực bỗng dưng có đến năm sáu trái tim. Ai may thêm áo, ai mặc thêm những lớp áo tình cho muôn lòng người rét mướt? Một bức thư tình là một khuôn nhung ẩm; những cặp tình nhân đừng quên!

HẾT